សមភាពយេនឌ័រនិងការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីនៅក្នុងគម្រោងជំនួយផ្អែកលើលទ្ធផលដែលដឹកនាំដោយស្ត្រី (WOBA)

មេរៀនទទួលបានពីការពិនិត្យពាក់កណ្តាលអាណត្តិ (MTR) របស់គម្រោងផ្អែកលើលទ្ធផលដែលដឹកនាំដោយស្ត្រី នៅប្រទេសកម្ពុជា

បណ្ឌិតលៀន ផាម (អ្នកដឹកនាំការវាយតម្លៃរបស់អង្គការអ៊ីសមីតវេសត៍)

សេចក្តីផ្តើម

គម្រោងវ៉ូបានៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាគឺជាគម្រោងមានថវិកាចំនួន ៣,២ លានដុល្លារអូស្ត្រាលីដែលឧបត្ថម្ភដោយក្រសួងការបរទេសនិងពាណិជ្ជកម្មអូស្ត្រាលី (DFAT) តាមរយៈមូលនិធិកម្មវិធីទឹកសម្រាប់ស្ត្រីក្នុងរយៈពេល ៤.៥ ឆ្នាំ (ពីខែមិថុនាឆ្នាំ ២០១៨ ដល់ខែធ្នូឆ្នាំ ២០២២)។ រៀបចំនិងអនុវត្តគម្រោងដោយអង្គការអ៊ីសមីតវេសត៍ (មូលនិធិលោកខាងលិចជួបខាងកើត) ជាគម្រោងមានឈ្មោះថាជំនួយផ្អែកលើលទ្ធផលដែលដឹកនាំដោយស្ត្រី (វ៉ូបា) នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមានគោលបំណងធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវសុខភាពនិងសមភាពយេនឌ័រសម្រាប់គ្រួសារដែលមានប្រាក់ចំណូលទាបនិងងាយរងគ្រោះនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាតាមរយៈគម្រោងទឹកស្អាតនិងអនាម័យប្រកបដោយនិរន្តរភាពនិងបរិយាប័ន្ន។

គោលបំណងសំខាន់មួយក្នុងចំណោមគោលបំណងសំខាន់ពីរនៅក្នុងគម្រោងវ៉ូបា គឺធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវការរស់នៅតាមជនបទតាមរយៈការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានសេវាកម្មទឹកស្អាតនិងអនាម័យ ប្រកបដោយសមធម៌ ជាពិសេសក្នុងចំណោមសមាជិកសហគមន៍ដែលជាគ្រួសារក្រីក្រ និងគ្រួសារក្រីក្រងាយរងគ្រោះ។ គោលដៅទឹកស្អាតនិងអនាម័យនៅក្នុងគម្រោងនេះគឺ៖

- ទឹកស្អាត៖ គ្រួសារក្រីក្រ និងគ្រួសារក្រីក្រងាយរងគ្រោះចំនួន ៣.៧៥០ គ្រួសារភ្ជាប់ទៅនឹងគម្រោងទឹកទុយោ។ ការតភ្ជាប់ទាំងនេះ ត្រូវបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរួមគ្នាតាមរយៈមូលនិធិឧបត្ថម្ភធនផ្អែកលើលទ្ធផលប្រកួតប្រ   ជែង។
- អនាម័យ៖ ធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវលទ្ធភាពទទួលបាននូវអនាម័យក្នុងសហគមន៍ជនបទដោយការសាងសង់បង្គន់អនាម័យសម្រាប់គ្រួសារក្រីក្រចំនួន ១៥.០០០ គ្រួសារ និងគ្រួសារមិនក្រីក្រ ចំនួន ១៥.០០០ គ្រួសារ ដែលក្នុងនោះមាន ៤.០០០ គ្រួសារនៅក្នុងគ្រួសារក្រីក្រ និងគ្រួសារក្រីក្រងាយរងគ្រោះ។

ត្រឹមខែមិថុនាឆ្នាំ ២០២១ គម្រោងវ៉ូបា សម្រេចបានការសាងសង់បង្គន់អនាម័យចំនួន ២៤.៨០២ ដែលស្មើនឹង ៩៧% នៃគោលដៅគម្រោងបង្គន់អនាម័យ។ គ្រួសារក្រីក្រងាយរងគ្រោះចំនួន ៥.៦៨៧ គ្រួសារ គ្រួសារក្រីក្រចំនួន ១១.១១៥ គ្រួសារ និងគ្រួសារមិនក្រីក្រចំនួន ៨.០០០ គ្រួសារ បានបញ្ចប់ការសង់បង្គន់អនាម័យ ដែលក្នុងនោះ ១.៣៩១ គ្រួសារ ជាគ្រួសារមានជនពិការ។ លទ្ធផលនៃការតភ្ជាប់ទឹក   ទុយោគឺមានភាពយឺតយ៉ាង និងសម្រេចបានប្រហែល ៣៣% នៃគោលដៅតភ្ជាប់ទឹកទុយោ។

ការពិនិត្យឡើងវិញពាក់កណ្តាលអាណត្តិនៃគម្រោង វ៉ូបា ត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេលប្រាំខែចាប់ពីខែមីនាដល់ ខែកក្កដាឆ្នាំ ២០២១ ដោយក្រុមវាយតម្លៃដែលមានប្រធានក្រុម (បណ្ឌិតលៀន ផាម នាយកផ្នែកស្រាវជ្រាវនិងវាយតម្លៃរបស់អង្គការអ៊ីសមីតវេសត៍) និងទីប្រឹក្សាខាងក្រៅគម្រោង។ ការពិនិត្យឡើងវិញពាក់កណ្តាលអាណត្តិ គឺបានផ្តោតលើផ្នែកចំនួន៤ នៃការសាកសួរព័ត៌មានរួមជាមួយនឹងលទ្ធផលរំពឹងទុករបស់គម្រោងវ៉ូបា៖ ១) ភាពជាដៃគូនិងបណ្តាញសម្រាប់ការពង្រឹងប្រព័ន្ធ ២) ការកសាងសមត្ថភាពរបស់ដៃគូនិងអ្នកពាក់ព័

នូវអំពីវិធីសាស្រ្ត ជំនួយផ្អែកលើលទ្ធផល (OBA) និងគ្រួសារក្រីក្រងាយរងគ្រោះ (ក្រុមសមភាពយេនឌ័រនិងបរិយាប័ន្ន សង្គម) ៣) ការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីជាអ្នកដឹកនាំ និងជាភ្នាក់ងារនៃការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងការងារទឹកស្អាតនិងអនាម័យ និង ៤) លទ្ធភាពទទួលបានទឹកស្អាតនិងអនាម័យប្រកបដោយបរិយាប័ន្នសម្រាប់គ្រួសារក្រីក្រ និងគ្រួសារក្រីក្រងាយរងគ្រោះ។

ការវាយតម្លៃត្រូវបានធ្វើឡើងជាចម្បងក្នុងគោលបំណងសិក្សាដើម្បីស្វែងយល់ពីមូលហេតុ និងក្នុងកាលៈទេសៈណាដែលលទ្ធផល និងវឌ្ឍនភាពឆ្ពោះទៅរកលទ្ធផលត្រូវបានសម្រេច និងដើម្បីផ្តល់នូវអនុសាសន៍សម្រាប់អង្គការលោកខាងលិចជួបខាងកើត ដៃគូអនុវត្តគម្រោងវ៉ូបា និងអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតសម្រាប់រយៈពេលរបស់គម្រោង រួមទាំងការប្តូរទិសដៅដែលអាចបន្តនិងជឿជាក់បាន និងការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពហានិភ័យដើម្បីឈានទៅសម្រេចគោលដៅរបស់គម្រោងវ៉ូបា។ ការវាយតម្លៃនេះ គឺៈ ១) ការពិនិត្យឯកសារនៃការរៀបចំរបស់គម្រោងវ៉ូបា លទ្ធផលសម្រេចបាន និងគោលនយោបាយទឹកស្អាតនិងអនាម័យពាក់ព័ន្ធនៅកម្ពុជា ២) ការធ្វើការពិភាក្សាជាក្រុមនិងការសិក្សាស្រាវជ្រាវជាមួយដៃគូពាក់ព័ន្ធរបស់គម្រោងវ៉ូបា និង ៣) ការធ្វើសម្ភាសន៍ជាមួយអ្នកទទួលផល ប្រតិបត្តិករឯកជន និងសមាជិក គ.ក.ន.ក។ ការចុះសិក្សាតាមមូលដ្ឋានត្រូវបានធ្វើឡើងនៅខេត្តព្រៃវែង ខេត្តក្រចេះ និងខេត្តពោធិ៍សាត់។

កំណត់ហេតុសិក្សានេះផ្តល់នូវសេចក្តីសង្ខេបនៃការរកឃើញ និងអនុសាសន៍សំខាន់ៗដែលទាក់ទងនឹងសមភាពយេនឌ័រ និងការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីនៅក្នុងគម្រោងវ៉ូបា។

ការយល់ដឹងអំពីបញ្ហាយេនឌ័រនិងការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី

ប្រទេសកម្ពុជាជាប់ចំណាត់ថ្នាក់ទី១១៧ ក្នុងចំណោមប្រទេសចំនួន១៨៩ នៅក្នុងសន្ទស្សន៍ វិសមភាពយេនឌ័ររបស់អង្គការសហប្រជាជាតិក្នុងឆ្នាំ ២០១៩។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងជាប្រព័ន្ធដើម្បីបញ្ជ្រាបយេនឌ័របានស្តែងចេញនូវលទ្ធផលមួយចំនួនតូចក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយ និងផែនការរបស់ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា រួមទាំងឧទាហរណ៍ផែនការនារីរតនៈដំណាក់កាលទី៤ ផែនការយុទ្ធសាស្រ្ត ៥ ឆ្នាំ (២០១៤-២០១៨) សម្រាប់សមភាពយេនឌ័រនិងការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីនៅកម្ពុជា យុទ្ធសាស្រ្តជាតិសម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតជនបទ (២០១១-២០២៥) និងផែនការសកម្មភាពបញ្ជ្រាបយេនឌ័រនៅតាមក្រសួង/ស្ថាប័ននីមួយៗ។

ដូច្នេះភាពពាក់ព័ន្ធ និងភាពសមស្របនៃវិធីសាស្រ្តរបស់គម្រោងវ៉ូបាក្នុងការដោះស្រាយការពង្រឹងអំណាចយេនឌ័រស្របគ្នាជាមួយបរិបទ គោលនយោបាយកម្ពុជា និងដែលគាំទ្រដោយដៃគូរបស់គម្រោងវ៉ូបា។ ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុម បានបង្ហាញថា គម្រោងវ៉ូបា ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាការឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ និងអាទិភាពរបស់ស្ត្រី។ពួកគេបានចាត់ទុកថា គោលដៅរបស់គម្រោងវ៉ូបា គឺជាការផ្តល់នូវសុវត្ថិភាព និងភាពងាយស្រួលសម្រាប់ស្ត្រីក្នុងការធ្វើសកម្មភាពទឹកស្អាតនិងអនាម័យ ដែលពួកគេបានលើកឡើងពីភស្តុតាងនៃចំនួនស្ត្រីចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំភូមិ និងកិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធជាមួយទឹកស្អាត និងអនាម័យផ្សេងទៀតនៅក្នុងសហគមន៍បើប្រៀបធៀបជាមួយអ្នកចូលរួមជាបុរស។ គេបាននិយាយថាស្ត្រីមកពីសហគមន៍កាន់តែច្រើន បានបង្កើនចំណេះដឹងអំពីបង្គន់អនាម័យ អនាម័យខ្លួនប្រាណ និងទឹកស្អាតជាងបុរស ដោយសារបុរសធ្វើការនៅខាងក្រៅ ឬបានធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីស្វែងរកការងារធ្វើ ដូច្នេះមានស្ត្រីកាន់តែច្រើនបានចូលរួមវគ្គបណ្តុះបណ្តាល។

ខណៈពេលដែលកាតផ្តោតលើការបង្កើននូវចំណេះដឹងនិងសេវាកម្មទឹកស្អាតនិងអនាម័យមានសារៈសំខាន់ ការផ្តល់អំណាចរបស់ស្ត្រីតម្រូវឲ្យមានការទទួលស្គាល់នូវទំនាក់ទំនងនៃអំណាចដែលរារាំងដល់ការសម្រេចចិត្តក្នុងការបំពេញការងារដើម្បីជីវិតរស់នៅ និងសុខភាពរបស់ស្ត្រី ដែលកត្តារារាំងទាំងនេះកើតមានជាច្រើននៅគ្រប់កម្រិតនៃសង្គមពីបុគ្គលភាគច្រើនទៅជាបញ្ហាសាធារណៈច្រើនឡើងៗ។

" ការសម្រេចបានការផ្លាស់ប្តូរសមភាពយេនឌ័រនិងការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីតម្រូវឲ្យមា

នសកម្មភាពគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីដែលនឹងធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវលទ្ធភាពទទួលបានរបស់ស្ត្រីក្នុងការទទួលបានការរស់នៅប្រកប ដោយសុវត្ថិភាពនិងធនធានសេដ្ឋកិច្ច កាត់បន្ថយ ការទទួលខុសត្រូវយ៉ាងខ្លាំងរបស់ពួកគេទាក់ទងនឹងការងារផ្ទះ លុបបំបាត់ឧបសគ្គតាមផ្លូវច្បាប់ចំពោះការចូលរួមក្នុងជីវិតសាធារណៈនិងលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងពីសង្គមតាមរយៈកម្មវិធីអប់រំ និងទំនាក់ទំនងយ៉ាងទូលំទូលាយនិងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ លើសពីនេះ ការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវស្ថានភាពរបស់ស្ត្រីក៏ជួយពង្រឹងសមត្ថភាពក្នុងការសម្រេចចិត្តរបស់ពួកគេនៅគ្រប់កម្រិតលើគ្រប់វិស័យក្នុងជីវភាពរស់នៅ។ បទពិសោធន៍បង្ហាញថា កម្មវិធីប្រជាពលរដ្ឋនិងការអភិវឌ្ឍន៍គឺមានប្រសិទ្ធភាពបំផុតនៅពេលដែលជំហានទាំងឡាយត្រូវបានអនុវត្តក្នុងពេលដំណាលគ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យស្ថានភាពស្ត្រីប្រសើរឡើង"។

មូលនិធិប្រជាពលរដ្ឋរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិឆ្នាំ ២០១៩

ក្នុងកំឡុងពេលពិភាក្សាក្រុម មានការទទួលស្គាល់ខ្លះថា ទឹកស្អាតនិងអនាម័យ មិនត្រឹមតែជាបញ្ហាគ្រួសារសម្រាប់ស្ត្រីព្រួយបារម្ភនោះទេ ដូច្នេះការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានអំពីទឹកស្អាតនិងអនាម័យរបស់គម្រោងវ៉ូបា គួរតែរួមបញ្ចូលទាំងបុរសផងដែរ។ឧទាហរណ៍ គ.ក.ន.ក មកពីខេត្តក្រចេះ បានប្រាប់រឿងមួយអំពីការចែកម្លែកព័ត៌មានស្តីពីទឹកស្អាតនិង អនាម័យដល់មេដឹកនាំមូស្លីមនៅវិហារអ៊ីស្លាម ហើយនាងបានលើកទឹកចិត្តដល់ស្ត្រីឲ្យពិភាក្សារឿងបង្គន់អនាម័យ អនាម័យខ្លួនប្រាណនិងទឹកស្អាតជាមួយស្វាមី។

ការយល់ឃើញរបស់ដៃគូចំពោះអត្ថប្រយោជន៍របស់ គម្រោងវ៉ូបា បានអនុវត្តនូវភាពស្មើគ្នាក្នុងការងារទឹកស្អាតនិងអនាម័យ ទោះបីជាមានការលើកឡើងអំពីបញ្ហាសន្តិសុខទូលំទូលាយសម្រាប់ស្ត្រីក៏ដោយ។តំណាងវិស័យឯកជនមកពីក្រុមហ៊ុនសម្អាត អនាម័យជនបទយល់ថា គម្រោងវ៉ូបា ផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ទាំងស្ត្រីនិងបុរស។ លោកបានពន្យល់ថាការឧបត្ថម្ភធនសំដៅលើប្រភេទនៃភាពខុសគ្នានៃសេដ្ឋកិច្ចសង្គមជាជាងភាពខុសគ្នារវាងយេនឌ័រ។ទោះយ៉ាងណាលោកថាស្ត្រីទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ច្រើនពីការសាងសង់បង្គន់អនាម័យ៖

" ស្ត្រីត្រូវការសុវត្ថិភាពនិងការការពារផ្ទាល់ខ្លួនសម្រាប់ការបន្ទោរបង់និងការផ្លាស់ប្តូរទ្រនាប់ពេលមករដូវ"។

ប្រតិបត្តិករទឹកឯកជនមានទស្សនៈដូចគ្នា៖

"ស្ត្រីប្រើទឹកច្រើនជាងបុរស។ ពួកគេប្រើទឹកសម្រាប់ងូតទឹក ចម្អិនអាហារ និងបោកគក់សម្លៀកបំពាក់។ ការតភ្ជាប់ទឹកទុយោបានជួយស្ត្រីក្នុងការកាត់បន្ថយពេលវេលាសម្រាប់ការទៅយកទឹក ដែលអាចបំបាត់បញ្ហាប្រឈម/ការលំបាក"។

តំណាងសមាគមទឹកស្អាតកម្ពុជា (CWA) បាននិយាយថា៖

" ការតភ្ជាប់ទឹកទុយោជួយបានច្រើនសម្រាប់ស្ត្រី។ ជីវិតស្ត្រីមានភាពងាយស្រួលជាងពេលមុន។ ពួកគេធ្លាប់ប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាគ្រោះថ្នាក់ដែលមិនទឹកស្អានដល់។ ករណីខ្លះនៅពេលពួកគេទៅយកទឹកពួកគេអាចត្រូវបានគេចាប់រំលោភ។ ការមានទឹកប្រើប្រាស់នៅផ្ទះផ្តល់នូវសុវត្ថិភាព។ វាបានរួមចំណែកដល់សុខភាពស្ត្រី និងចៀសវាងការយាយីផ្លូវភេទ" ។

បញ្ហាទាំងនេះបង្ហាញថា បរិយាកាសវប្បធម៌និងសេដ្ឋកិច្ច សង្គមមានឥទ្ធិពលលើទស្សនៈរបស់ប្រជាពលរដ្ឋអំពីបញ្ហាយេនឌ័រដែលក្នុងករណីនេះ ការងារទឹកស្អាតនិងអនាម័យ ត្រូវបានគេមើលឃើញថាមានសុវត្ថិភាពចំពោះស្ត្រីនិងការងារផ្ទះ។ ការយល់ឃើញអំពីអត្ថប្រយោជន៍របស់គម្រោងវ៉ូបា មាននិន្នាការពង្រឹងបទដ្ឋានយេនឌ័ររបស់ស្ត្រីដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះកិច្ចការផ្ទះពាក់ព័ន្ធនឹងទឹកស្អាតនិងអនាម័យ ហើយផ្ទុយទៅវិញការងារទឹកស្អាតនិងអនាម័យ ត្រូវបានគេមើលឃើញថាវាស្ថិតនៅក្នុងបរិបទគ្រួសារ ហើយដូច្នេះវាជាបញ្ហារបស់ស្ត្រី។ គួរកត់សម្គាល់ថាមតិយោបល់ទាំងនេះត្រូវបានធ្វើឡើងដោយបុរសនៅក្នុងក្រុមពិភាក្សា។

គ.ក.ន.ក ស្ត្រី ជាភ្នាក់ងារនៃការផ្លាស់ប្តូរ

ការជម្រុញរបស់ គ.ក.ន.ក ស្ត្រីដែលបានសម្ភាសមាន ៣ ដង។ ទី១ គម្រោងវ៉ូបា បានផ្តល់ឱកាសឲ្យពួកគេទទួលបានចំណេះដឹងអំពីទឹកស្អាតនិង អនាម័យដែលពួកគេអាចប្រើដើម្បីអប់រំអ្នកភូមិ។ ទី២ គម្រោងវ៉ូបាបានផ្តល់ថវិកាមួយចំនួនសម្រាប់ធ្វើដំណើរចុះទៅតាមឃុំ។ ការជម្រុញឲ្យមានការចូលរួមរបស់គ្រួសារនៅថ្នាក់ឃុំ អនុញ្ញាតឲ្យពួកគេធ្វើការអប់រំដល់អ្នកភូមិថែមទាំងប្រមូលកង្វល់គ្រួសារ និងបញ្ចូលទៅក្នុងផែនការវិយោគឃុំដែលជាផ្នែកមួយនៃគម្រោងវ៉ូបា។ ទី៣ អ្នកខ្លះត្រូវបានលើកទឹកចិត្តផ្អែកតាមតម្រូវការក្នុងការគាំទ្រគ្រួសារក្រីក្រ និង សហគមន៍ក្រីក្រ និងងាយរងគ្រោះក្នុងសង្គម។ ស្ត្រីជា គ.ក.ន.ក ម្នាក់បាននិយាយថា៖

> *" ខ្ញុំគ្រាន់តែគិតថានេះជាតួនាទីរបស់ខ្ញុំ ហើយខ្ញុំចង់ឲ្យប្រជាពលរដ្ឋមានជីវិតប្រកបដោយសុខភាពល្អ។ ខ្ញុំចង់ឲ្យប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្ញុំមានសុខភាពល្អនិងមានបង្គន់អនាម័យប្រើប្រាស់ទាំងអស់គ្នា»។*

អ្នកផ្តល់សំភាសន៍ជា គ.ក.ន.ក យល់ថា តាមរយៈការ ផ្ទេរចំណេះដឹងអំពីទឹកស្អាតនិងអនាម័យ និងការផ្តល់លទ្ធភាពដល់ដល់គ្រួសារឲ្យទទួលបានអនាម័យដែលធ្វើឲ្យពួកគេបានផ្លាស់ប្តូរជីវិតរស់នៅរបស់គ្រួសារទាំងនេះតាមមធ្យោបាយជាក់ស្តែង។ អ្នកផ្តល់សំភាសន៍ជា គ.ក.ន.ក ភាគច្រើនបានរៀបចំការផ្សព្វផ្សាយដើម្បីពន្យល់ពីអត្ថប្រយោជន៍នៃការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវអនាម័យនិងសុខភាពដែលមានន័យថាការចំណាយលើការថែទាំសុខភាពទាបជាងមុន មានពេលវេលាបន្ថែមដើម្បីរកប្រាក់ចំណូលនៅកម្រិតគ្រួសារ និងធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវសុខភាពសាធារណៈសម្រាប់សហគមន៍ទាំងមូល។ ដូចដែល គ.ក.ន.ក មួយរូបបាននិយាយថា៖

> *" នៅពេលសមាជិកនីមួយៗនៃគ្រួសារធ្លាក់ ខ្លួនឈឺនិងសម្រាកព្យាបាលនៅមន្ទីរពេទ្យមនុស្សម្នាក់បន្ថែមទៀតនឹងត្រូវមើលថែអ្នកជំងឺ។ មនុស្សបន្ថែមម្នាក់នេះបានចំណាយពេលវេលាបន្ថែមដែលនឹងត្រូវប្រើសម្រាប់បង្កើតប្រាក់ចំណូលគ្រួសារ"* ។

ក្នុងនាមជាសមាជិក គ.ក.ន.ក ម្នាក់បានរៀបរាប់ថាជាលទ្ធផលនៃការទទួលយកបង្គន់អនាម័យរបស់អ្នកក្រីក្រ អ្នកមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើនខ្លះក៏បានធ្វើតាមហើយមានការផ្លាស់ប្តូរដែរ។

> អ្នកភូមិបានចាប់ផ្តើមយល់ដឹងនិងស្រឡាញ់សុខភាពរបស់ពួកគេ។ ដូច្នេះពួកគេបានសាងសង់បង្គន់អនាម័យសាមញ្ញមួយ—ប្រព័ន្ធបង្គន់ក្រោមដី (ការឧបត្ថម្ភធន) និងជញ្ជាំង (គ្របដណ្តប់ដោយស្លឹកឈើនិងថង់ប្លាស្ទិក) និងដំបូល (បើកខាងឆ្វេង) ។

ស្ត្រីជា គ.ក.ន.ក បានមើលឃើញខ្លួនឯងថាជាភ្នាក់ងារនៃការផ្លាស់ប្តូរក្នុងការងារទឹកស្អាត និង អនាម័យតាមរយៈការអនុវត្តការគៀរគររបស់ពួកគេ។ ពួកគេបានរៀបរាប់ឡើងវិញនូវយុទ្ធវិធីនៃការប្រើប្រាស់ការបំភ័យនៃជំងឺផ្សេងៗដើម្បីពន្យល់ពីអត្ថប្រយោជន៍នៃទឹកស្អាត។ ពួកគេបានបន្តការផ្សព្វផ្សាយអំពីទំនាក់ទំនងរវាងទឹកស្អាតនិងអនាម័យ និងសុខភាព នឹងជួយឲ្យអ្នកភូមិផ្លាស់ប្តូរក្នុងទទួលទានតែទឹកឆ្អិន ទឹកបរិសុទ្ធ ឬទឹកស្អាតពីការតភ្ជាប់ទឹកទុយោ។

បើនិយាយពីការធ្វើជាភ្នាក់ងារនៃការផ្លាស់ប្តូរសម្រាប់ការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី អ្នកសម្ភាសន៍ គ.ក.ន.ក ភាគច្រើនសំដៅលើបញ្ហាប្រឈមនៅពេលពួកគេចាប់ផ្តើមធ្វើការ ឬជាប់ឆ្នោតជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ/សង្កាត់ ឬជា គ.ក.ន.ក ។ ពួកគេមិនដឹងពីប្រព័ន្ធរដ្ឋបាលឬរបៀបធ្វើការជាមួយរដ្ឋបាលក្នុងកម្រិតផ្សេងៗគ្នា ហើយមិនចង់ជួបសហគមន៍ ឬធ្វើដំណើរចុះទៅសហគមន៍ដែរ។ ពួកគេបានលាតត្រដាងនូវឱកាសរៀនសូត្រផ្សេងៗក្នុងកំឡុងពេលជា គ.ក.ន.ក ដែលបានបង្កើនជំនាញនិងទំនុកចិត្តរបស់ពួកគេក្នុងការធ្វើការជាមួយមនុស្សផ្សេងគ្នា។

គ.ក.ន.ក យល់ថាការរួមចំណែករបស់ស្ត្រីចំពោះការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងជាពិសេសការងារទឹកស្អាតនិងអនាម័យ ជាទូទៅត្រូវបានទទួលយកដោយគណៈកម្មាធិការឃុំ។ ទោះយ៉ាងណា នេះគឺដោយសារតែ គ.ក.ន.ក ភាគច្រើនត្រូវបានមេឃុំតែងតាំងឲ្យបំពេញតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវលើការងារទឹកស្អាតនិងអនាម័យ

និងជាជនបង្គោលសម្រាប់សហគមន៍ហើយគេរំពឹងថានឹងបំពេញតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវទាំងនេះ។ លើសពីនេះ តួនាទីទាំងនេះមិនត្រូវបានកំណត់ចំពោះគម្រោងវ៉ូបាទេ។ ពួកគេត្រូវបានជ្រើសរើសដើម្បីបំពេញការងារទឹកស្អាតនិងអនាម័យដោយប្រើប្រាស់តួនាទីដែលមានស្រាប់របស់ គ.ក.ន.ក នៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធអភិបាលកិច្ចនយោបាយជាជាងការធ្វើឲ្យតួនាទីរបស់ស្ត្រីមានភាពប្រសើរឡើងទាំងនៅក្នុងកម្រិតអភិបាលកិច្ចនិងវិស័យទឹកស្អាតនិងអនាម័យ។ ពួកគេបានអនុវត្តសកម្មភាពក្នុង លក្ខណៈសហការហើយកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបែបនេះ គឺជាកត្តារួមចំណែកក្នុងការបំផុសនៃការទទួលបង្គន់អនាម័យប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

មានឱកាសតែមួយគត់ដែលអ្នកផ្តល់សម្ភាសជា គ.ក.ន.ក បានជួបប្រទះនូវបញ្ហាទំនាក់ទំនងមួយចំនួនជាមួយមេឃុំដែលធ្វើឲ្យគាត់ពិបាកក្នុងការរៀបចំផែនការការងារ ការស្នើសុំថវិកាដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយ។

> *" គាត់ធ្វើដូចជាគាត់មិនដឹងថាយើងស្នើសុំថវិកាខ្លះទេ។ ដូច្នេះគាត់មិនអនុញ្ញាតឲ្យនាងខ្ញុំធ្វើសកម្មភាពទឹកស្អាតនិងអនាម័យទេ។ វាពិបាកសម្រាប់យើងក្នុងការធ្វើសកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយពីព្រោះមេឃុំមិនអនុញ្ញាតឲ្យយើងធ្វើដូច្នោះទេ"* ។

ស្ត្រីនិងភាពជាអ្នកដឹកនាំនៅក្នុងគម្រោងវ៉ូបា

ថ្វីបើមានការជម្រុញនិងចំណាប់អារម្មណ៍ផ្សេងៗគ្នាក្នុងការលើកកម្ពស់ទឹកស្អាតនិងអនាម័យទៅក្នុងសហគមន៍ក៏ដោយ អ្នកផ្តល់សម្ភាសន៍ជា គ.ក.ន.ក ភាគច្រើនយល់ថាពួកគេមានកាតព្វកិច្ចអនុវត្តតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវដែលមេឃុំប្រគល់ឲ្យពួកគេ។ពួកគេមិនអាចជំទាស់នឹងកិច្ចការទាំងនេះបានទេ។ពួកគេត្រូវអនុវត្តតាមនិងបង្កើតផែនការការងាររបស់ពួកគេដើម្បីសហការជាមួយទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍នានាការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត ក្រុមហ៊ុនម្អាតអនាម័យជនបទ ឬធ្វើការផ្សព្វផ្សាយដោយខ្លួនឯង។ ការទទួលខុសត្រូវមួយទៀតរបស់ គ.ក.ន.ក ដែលមេឃុំប្រគល់ឲ្យគឺការប្រមូលទិន្នន័យដើមគ្រាអំពីការគ្របដណ្តប់អនាម័យដែលពួកគេធ្វើការជាមួយមន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ក្រុមហ៊ុនសម្អាត អនាម័យជនបទ។

> *"ភារកិច្ចជាក់លាក់របស់ខ្ញុំគឺធ្វើការជាមួយជនបង្គោលក្នុងភូមិនិងលើកទឹកចិត្តពួកគេឲ្យប្រមូលទិន្នន័យបង្គន់អនាម័យគ្រួសារ"*។

បញ្ហាមួយទៀតដែលបានលើកឡើងដោយអ្នកផ្តល់សម្ភាសន៍ជា គ.ក.ន.ក គឺវប្បធម៌កន្លែងធ្វើការងារ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍របស់មិត្តរួមការងារប្រុសម្នាក់របស់ គ.ក.ន.ក៖

> *" សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំពេលខ្លះបានបដិសេធតួនាទីរបស់ខ្ញុំព្រោះខ្ញុំទើបតែត្រូវបានតំឡើងឋានៈខ្ពស់ខណៈដែលពួកគេនៅតែជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ។ ក្នុងនាមជាជំទប់ទី ១ ឃុំ នៅពេលដែលមេឃុំអវត្តមាន និងឈឺគាត់បានប្រគល់សិទ្ធអំណាចឲ្យខ្ញុំ ប៉ុន្តែសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាបុរសខ្លះមិនស្តាប់ខ្ញុំទេ។ ពួកគេប្រហែលជាមិនចូលចិត្តខ្ញុំ ឬក៏ពួកគេអាចច្រណែនខ្ញុំ។ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំប្រចាំខែពួកគេមិនស្តាប់ការនិយាយរបស់ខ្ញុំ ទេ"* ។

សរុបមកការសម្ភាសន៍ជាមួយអ្នកផ្តល់ព័ត៌មានជា គ.ក.ន.ក បានបង្ហាញថាស្ត្រី គ.ក.ន.ក ជាបុគ្គលនិងជាសមូហភាព ជាស្ថាប័នមួយទទួលបានការគោរពពីមិត្តរួមការងាររបស់ពួកគេនៅការិយាល័យឃុំ ដែលជាលទ្ធផលពីការចូលរួមក្នុងគម្រោងវ៉ូបា។ តាមទស្សនៈនៃការផ្តល់សិទ្ធអំណាច តួនាទីរបស់ពួកគេនៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធអភិបាលកិច្ចរបស់គម្រោងវ៉ូបា អនុវត្តតាមរចនាសម្ព័ន្ធរបស់រដ្ឋាភិបាលដែលកំណត់ជាក់លាក់នៃករណីកិច្ចដែលត្រូវអនុវត្តជាជាងស្វ័យភាព និងការចាត់តាំងជាជាងភាពជាអ្នកដឹកនាំ។ អ្នកផ្តល់សំភាសន៍ជា គ.ក.ន.ក យល់ថាតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគេត្រូវបានកំណត់ដោយមេឃុំ ហើយអនុវត្តតាមជាជាងការដឹកនាំសកម្មភាពទាំងនេះ។ ប្រសិនបើពួកគេទទួលយកតួនាទីជាអ្នកដឹកនាំនោះ ពួកគេក៏ប្រឈមនឹងអាកប្បកិរិយាមិនឲ្យតម្លៃដល់ស្ត្រីពីមិត្តរួមការងារជាបុរសរបស់ពួកគេដែរ។

មានមតិរួមមួយក្នុងចំណោមអ្នកផ្តល់សំភាសន៍ជា គ.ក.ន.ក អំពីកង្វះស្វ័យភាពឬសំលេងនៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធឃុំនិងតួនាទីរបស់មេឃុំ

ជាកត្តាសំខាន់ក្នុងការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី។ គ.ក.ន.ក ភាគច្រើនបានបង្ហាញពីបញ្ហាប្រឈមស្រដៀងគ្នាទាក់ទងនឹងការទទួលបានថវិកាឃុំសម្រាប់ការងារទឹកស្អាតនិង អនាម័យ ជាទូទៅ។

ដូចដែលបានកត់សម្គាល់មុននេះ ការចូលរួមរបស់ពួកគេនៅក្នុងគម្រោងវ៉ូបា ហាក់ដូចជាផ្អែកលើគំនិតដែលថា ទឹកស្អាតនិងអនាម័យ គឺជាបញ្ហារបស់ស្ត្រីនៅក្នុងផ្នត់គំនិតរបស់គ្រួសារ។ ការសន្មត់បែបនេះហាក់ដូចជាមានភាពស៊ីចង្វាក់គ្នានឹងរឿងរ៉ាវរបស់ស្ត្រីជា គ.ក.ន.ក ម្នាក់អំពីអាកប្បកិរិយារបស់បុរសជាមិត្តរួមការងារនៅកន្លែងធ្វើការ និងស្វាមីនៅផ្ទះដែលបង្ហាញថាបទដ្ឋានយេនឌ័រ និងការអនុវត្តជាក់ស្តែងជាទូទៅមិនទាន់មានការផ្លាស់ប្តូរនៅឡើយទេនៅក្នុងនិងតាមរយៈគម្រោងវ៉ូបា។

បទសម្ភាសន៍របស់ គ.ក.ន.ក បានបង្ហាញថាស្ត្រីទាំងនេះមានការយល់ឃើញខុសៗគ្នាអំពីការរួមចំណែករបស់គម្រោងវ៉ូបាចំពោះការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីបើប្រៀបធៀបទៅនឹងការពិភាក្សាជាក្រុមនៅថ្នាក់ខេត្តបង្ហាញពីការយល់ឃើញផ្ទុយគ្នាអំពីតួនាទីរបស់ស្ត្រីជា គ.ក.ន.ក និងភាពជាអ្នកដឹកនាំនៅក្នុងការងារទឹកស្អាតនិងអនាម័យ។ នៅខេត្តពោធិ៍សាត់វាហាក់ដូចជាស្ត្រីត្រូវបានគេជ្រើសរើសឲ្យធ្វើការងារទឹកស្អាតនិង អនាម័យ ពីព្រោះវាត្រូវបានគេសន្មត់ថាស្ត្រីនឹងយល់ពីបញ្ហាស្ត្រីបានល្អជាងបុរស ហើយការងារទឹកស្អាតនិងអនាម័យ គឺជាកង្វល់របស់ស្ត្រី។ តំណាងមកពីខេត្តពោធិ៍សាត់បានបញ្ជាក់ថា៖

> “ស្ត្រីយល់ពីបញ្ហារបស់ស្ត្រីដែលទាក់ទងនឹង ទឹកស្អាតនិងអនាម័យ។ ដូច្នេះស្ត្រីអាចនិយាយជាមួយមិត្តភក្តិរបស់ពួកគេយ៉ាងងាយស្រួល” ។

វាហាក់ដូចជាអ្នកតំណាងរូបនេះយល់ថាស្ត្រីត្រូវការស្ត្រីផ្សេងទៀតដើម្បីជួយពន្យល់និងពិភាក្សាអំពីតម្រូវការឯកជនភាពរបស់ពួកគេក្នុងការប្រើប្រាស់បង្គន់ អនាម័យ ការងូតទឹក និងអំឡុងពេលមករដូវ។សម្រាប់ហេតុផលនេះ ការយល់ដឹងអំពីភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់ស្ត្រីក្នុងវិស័យបង្គន់អនាម័យនិងអនាម័យខ្លួនប្រាណ គឺមានកម្រិតខ្ពស់នៅក្នុងក្រុមអ្នកចូលរួមពិភាក្សា។

នៅខេត្តព្រៃវែងភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់ស្ត្រីហាក់ដូចជាកើតមានឡើងនៅថ្នាក់ឃុំពីព្រោះស្ត្រីតែងតែមាន តួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវក្នុង គ.ក.ន.ក នៅក្នុងការងារទឹកស្អាតនិងអនាម័យ ក្រៅពីការយកចិត្តទុកដាក់លើបញ្ហាស្ត្រីនិងកុមារ។ លើសពីនេះទៀតភាពជាអ្នកដឹកនាំស្ត្រីហាក់ដូចជាមានជាទូទៅនៅថ្នាក់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន។ អ្នកតំណាងម្នាក់មកពីខេត្តព្រៃវែងបាននិយាយថា៖

> *" ស្ត្រី ៧០% នៅក្នុងសហគមន៍កំពុងដឹកនាំ តួនាទីអនាម័យនិងត្រូវបានផ្តល់អំណាចក្នុងការសម្រេចចិត្តច្រើនជាងមុន។ ស្ត្រីមានតួនាទីនៅក្នុងស្រុកជាអភិបាលរងស្រុក។ ស្ទើរតែគ្រប់ស្រុកនិងឃុំសង្កាត់មានស្ត្រីដើរតួនាទីជាបេក្ខជននាំមុខនៅតាមឃុំ* »។

វាហាក់បីដូចជាមានទស្សនៈផ្លាស់ប្តូរច្រើននៅខេត្តព្រៃវែងអំពីស្ត្រីជាអ្នកដឹកនាំលើសពីបទដ្ឋានប្រពៃណីនិងការអនុវត្តជាក់ស្តែងរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងដែនកំណត់របស់គ្រួសារ។

នៅខេត្តក្រចេះ គំនិតរបស់ស្ត្រីជាអ្នកដឹកនាំក្នុងការបំពេញនូវគម្លាតចំណេះដឹងនិងជំនាញរបស់បុរសនៅក្នុងការងារទឹកស្អាតនិងអនាម័យ ហាក់ដូចជាហេតុផលជាក់ស្តែងនិងឆ្លុះបញ្ចាំងពីកម្លាំងពលកម្មក្នុងការងារទឹកស្អាតនិងអនាម័យ ដែលផ្តោតលើបុរស។ស្ត្រីត្រូវបានផ្តល់ការទទួលខុសត្រូវដើម្បីអប់រំអ្នកភូមិអំពីការគ្រប់គ្រងសុខភាពពេលមករដូវ ព្រោះបុរសមិនអាចធ្វើបាន។

សរុបមកវាហាក់បីដូចជានៅថ្នាក់ក្រុមពិភាក្សាមានការទទួលស្គាល់ជាទូទៅអំពីស្ត្រីក្នុងនាមជាអ្នកដឹកនាំដោយសារតែភាពច្បាស់លាស់នៃគោលនយោបាយជាតិដែលលើកទឹកចិត្តដល់ស្ត្រីនៅក្នុងមុខតំណែងនាំមុខ (សូមមើលចំណុច ៤.១)។ ទោះយ៉ាងនេះក្តីក៏មានភាពខុសប្លែកគ្នានៅក្នុងហេតុផល និងការ អនុវត្តនៅទូទាំង ៣ ខេត្ត។

ការមានព្រំដែនកំណត់

ដោយសារកង្វះទិន្នន័យដើមគ្រា និងក្របខ័ណ្ឌត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃសមស្រប ដំណើរការ ឧបករណ៍និងទិន្នន័យ ការប្រមូលទិន្នន័យដែលមិនមានការបែងចែកភេទ មិនបានចាប់ផ្តើមអនុវត្តសម្រាប់គម្រោងវ៉ូបារហូតដល់ខែមីនាឆ្នាំ ២០២១។ ជាលទ្ធផល

គ្មានការវិភាគយេនឌ័រត្រូវបានធ្វើឡើងនោះទេ។ ទិន្នន័យដែលត្រូវបានរាយការណ៍ និងសន្ទត់លើការយល់ដឹងអំពីការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី ឧទាហរណ៍រឿងមួយដែលលើកឡើងគឺការសម្រេចចិត្តក្នុងការសាងសង់បង្គន់អនាម័យនៅកម្រិតគ្រួសារនិងត្រូវបានប្រមូលតាមរយៈការអង្កេតផ្ទៀងផ្ទាត់ ត្រូវបានចាត់ទុកជាតម្លៃបន្ថែម ព្រោះវាមិនមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីវិភាគការផ្លាស់ប្តូរយុទ្ធសាស្ត្រយេនឌ័រចំពោះគម្រោងវ៉ូបា។

មធ្យោបាយសម្រាប់ឆ្ពោះទៅមុខ

គម្រោងវ៉ូបា អាចត្រូវបានគេលើកឡើងអំពីការរួមចំណែកដល់ការដឹកនាំនិងការផ្តល់អំណាចរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងការងារទឹកស្អាតនិងអនាម័យតាមរយៈ i) ការជ្រើសរើស គ.ក.ន.ក ទៅក្នុងគណៈកម្មាធិការក្រុមប្រឹក្សាឃុំដែលសម្រេចបាននូវកត្តារបស់គម្រោងវ៉ូបាសម្រាប់ស្ត្រីនៅក្នុងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ii) ការយល់ឃើញផ្ទាល់ខ្លួនរបស់សមាជិក គ.ក.ន.ក ថាពួកគេគឺជាភ្នាក់ងារនៃការផ្លាស់ប្តូរ។

ប៉ុន្តែការស្រាវជ្រាវបានបង្ហាញថាការបង្កើនចំនួនស្ត្រីក្នុងស្ថាប័នធ្វើការសម្រេចចិត្ត គឺជាការចាំបាច់ តែវាក៏មិនទាន់គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី ឡើយ។ កំណត់ហេតុនៃការសិក្សានេះបានពិភាក្សាអំពីគម្លាតខ្លះក្នុងការឈានទៅសម្រេចបានលទ្ធផលនៃការផ្តល់អំណាចរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងគម្រោងវ៉ូបា។ខាងក្រោមនេះ គឺជាអនុសាសន៍មួយចំនួនដើម្បីលើកកម្ពស់ផ្នត់គំនិតនៃការផ្លាស់ប្តូរយេនឌ័រក្នុងចំណោមដៃគូ និងកែលម្អការផ្តល់អំណាចយេនឌ័រដល់ស្ត្រីជា គ.ក.ន.ក។ វាត្រូវការការស្រាវជ្រាវបន្ថែមទៀតដើម្បីស្វែងយល់ពីយេនឌ័រនិងការផ្តល់អំណាចដល់ដៃគូស្ត្រី និងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នៅក្នុងគម្រោងវ៉ូបា រួមមានប្រតិបត្តិករទឹកស្អាតនិងអនាម័យជាស្ត្រី សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំជាស្ត្រី ដៃគូរដ្ឋាភិបាលជាស្ត្រី អ្នកស្ម័គ្រចិត្តជាស្ត្រី មេគ្រួសារជាស្ត្រី និងគ.ក.ន.ក ។

- បន្តជាមួយកូតា (ចំនួនកំណត់) សម្រាប់ស្ត្រីនៅក្នុងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និង គ.ក.ន.ក ហើយពិនិត្យមើលបន្ថែមលើចំនួនស្ត្រីនៅក្នុងជួរគណៈកម្មាធិការ និងតួនាទីរបស់ពួកគេដើម្បីយល់ពីវិសាលភាពដែលពួកគេមានសម្លេងនៅក្នុងការសម្រេចចិត្ត និងលទ្ធផលរបស់គណៈកម្មាធិការ។ឧទាហរណ៍ កិច្ចការនេះអាចត្រូវបានធ្វើឡើងដោយរួមបញ្ចូល គ.ក.ន.ក ទៅក្នុងការរៀបចំ កិច្ចដំណើរការ និងការផ្តល់មតិត្រឡប់នៅក្នុងដំណាក់កាលនីមួយៗនៃដំណើរការរបស់គម្រោងវ៉ូបា រួមទាំងទិន្នន័យដើមគ្រា ការបំផុស ការផ្ទៀងផ្ទាត់បង្គន់អនាម័យ ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ តាមរយៈការប្រាស្រ័យទាក់ទង (BCC) ។ល។
- ថ្វីត្បិតតែអ្នកស្ម័គ្រចិត្តជាស្ត្រីមិនមែនជាផ្នែកនៃការវាយតម្លៃ ហើយស្ត្រីដែលត្រូវបានសម្ភាសជា គ.ក.ន.ក តែងតែផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តរបស់ពួកគេត្រឡប់ទៅអ្នកទទួលផលវិញ ពិភាក្សាជាមួយស្ត្រីទាំងនេះអំពីរង្វាន់លើកទឹកចិត្តសមរម្យ ឬការទទួលស្គាល់ពេលវេលា និងថាមពលដែលពួកគេបានចំណាយ ហើយព្យាយាមបញ្ចូលវានៅក្នុង គម្រោងវ៉ូបា។
- អញ្ជើញស្ត្រីពីគម្រោងវ៉ូបាដើម្បីកំណត់រចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រដែលមានស្រាប់សម្រាប់ស្ត្រីក្នុងការសម្រេចចិត្តនិងចាប់យកឱកាសដឹកនាំនៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធដែលមានស្រាប់។
- អង្គការលោកខាងលិចជួបខាងកើត ជួយសម្រួលដល់ការពិភាក្សាដែលមានទាំងបុរសនិងស្ត្រីស្តីពីបទដ្ឋានយេនឌ័រ ឧបសគ្គ និងគុណសម្បត្តិចំពោះ គ.ក.ន.ក និងការចូលរួមរបស់អ្នកស្ម័គ្រចិត្តស្ត្រីមុននិងអំឡុងពេលសកម្មភាពនៃគម្រោងវ៉ូបា។
- ផ្តល់ជំនាញភាពជាអ្នកដឹកនាំដល់ គ.ក.ន.ក និងប្រតិបត្តិករទឹកជាស្ត្រីដើម្បីលើកកម្ពស់ភាពជាអ្នកដឹកនាំរួម និងគាំទ្រនិរន្តរភាពនៃសកម្មភាពទឹកស្អាត និងអនាម័យរបស់ពួកគេ។
- រក្សាកម្រិតនៃការបណ្តុះបណ្តាលដែលផ្តល់ទៅឲ្យ គ.ក.ន.ក និងអ្នកស្ម័គ្រចិត្តជាស្ត្រី ហើយត្រូវប្រាកដថាវាពុំមែនជាការបន្ថែមលើការងារគ្មានកម្រៃនោះទេ តែវាអាចរួមបញ្ចូលនូវជំនាញជាច្រើនលើសពីការងារទឹកស្អាតនិងអនាម័យ ដូចជាជំនាញអាជីវកម្ម ការគ្រប់គ្រងជម្លោះ ភាពជាអ្នកដឹកនាំ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការគ្រប់គ្រង   គម្រោង។ នេះគឺបន្ថែមលើសមត្ថភាពជំនាញចម្រុះ ភាពជឿជាក់ និងប្រសិទ្ធភាពផ្ទាល់ខ្លួន។
- ផ្តល់លទ្ធភាពដល់ស្ត្រីចូលប្រើបណ្តាញ ឬបង្កើត បណ្តាញ ប្រសិនបើមិនមានសម្រាប់ គ.ក.ន.ក ប្រតិបត្តិករផ្នែកឯកជនជាស្ត្រី និងអ្នកស្ម័គ្រចិត្តដើម្បីចែករំលែកបទពិសោ

ជន៍របស់ពួកគេនិងអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេដឹងនិងជាផ្នែកនៃជំហានផ្សេងៗគ្នានៅក្នុងខ្សែច្រវ៉ាក់តម្លៃសេវាកម្មរបស់ការងារទឹកស្អាតនិងអនាម័យ។

- គ្រប់សកម្មភាពពង្រឹងសមត្ថភាពទាំងអស់គួរតែត្រូវបានវាយតម្លៃជាផ្នែកមួយនៃក្របខ័ណ្ឌត្រួតពិនិត្យរបស់អង្គការលោកខាងលិចជួបខាងកើតនិងរួមបញ្ចូលទាំងសូចនាករបែបបរិមាណនិងគុណភាពសម្រាប់ការវិភាគលើចំណេះដឹងជំនាញឥរិយាបថនិងទម្រង់ផ្សេងទៀតនៃការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់នៃការផ្លាស់ប្តូរ។ លទ្ធផលគួរតែត្រូវបានប្រាស្រ័យទាក់ទង និងផ្តល់ទៅឲ្យគ.ក.ន.ក វិញជាមួយសកម្មភាពតាមដាន។

ឯកសារយោង

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីនិងក្រសួងការបរទេសនិងពាណិជ្ជកម្មអូស្ត្រាលី។ (២០១៣) *ឧបករណ៍របស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីស្តីពីសមភាពយេនឌ័រ*។https://www.adb.org/documents/tool-kit-gender-equality-results-and-indicators

ក្រុមប្រឹក្សាសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី (២០១៧) ។ *គោលការណ៍ និងគោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវនិងវាយតម្លៃក្រមសីលធម៌ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍*។https://acfid.asn.au/sites/site.acfid/files/resource_document/ACFID_RDI%20Principles%20and%20Guidelines%20for%20ethical%20research12-07-2017.pdf

កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍អង្គការសហប្រជាជាតិ (ឆ្នាំ ២០១៩) សន្ទស្សន៍វិសមភាពយេនឌ័រ (២០១៩)៖http://hdr.undp.org/en/content/gender-inequality-index-gii

Michie, S. , van Stralen, M. & West, R. (២០១១) ដំណើរនៃការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ៖ វិធីសាស្ត្រថ្មីមួយសម្រាប់ការកំណត់លក្ខណ: និងការរៀបចំអន្តរាគមន៍ក្នុងផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ។ *វិទ្យាសាស្ត្រអនុវត្ត*, ៦:៤២http://www.implementationscience.com/content/6/1/42

បញ្ហារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ៧. *ការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី*។https://www.unfpa.org/resources/issue-7-women-empowerment ។

ទឹកសម្រាប់ស្ត្រី (២០១៩) ។ *ភាពជាអ្នកដឹកនាំនិងសម្លេង៖ ច្រើនជាង" បន្ថែមស្ត្រីហើយបំផុស"* ។https://www.waterforwomenfund.org/en/resources/en/resourcesGeneral/news/1903ISF-UTS_2019-LeadershipandVoiceArticle3_GenderinWASH_WaterforWomen.pdf